

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12'—pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43.916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SANDOR.

KÉTFÉLE VÁRAKOZÁS

(Zsoltár 103:6.)

A lelkek ma várákozással vannak telítve. Várjuk a *békét*, amelynek értéke csak most ragyog föl igazán. Egyetemes ez a békevágy. Szeretnénk már arról olvasni, hogy ott ülnek a harcoló felek vezetői a zöldasztalnál; pihennek az elfáradt pilóták és tankvezetők, némák az ágyúk, nem robban az akna; megrongált templomok, szétbombázott otthonok újjáépítésén szorgoskodnak az emberi kezek s egy krisztusibb világ alapjait rakják le az új békével. Ez a várákozás napjainkban eltompít minden egyéb várákozást. Az ember várákozásán azonban az a tragikus vonása, hogy mindig *valamit* vár és nem azt a *Valakit*, aki a valamit is adja, aki mindent megadhat. Ez az az örökös ádvent, amelynek éjjelében sohasem ragyog fel a bethlehemi csillag. Ennek az ádventnek nincsen karácsonya.

Ádventben világosan meg kell látnunk az ember kétféle várákozását s le kell vonnunk végérvényesen ennek tanulságait.

Az egyik várákozás az örökké elégedetlen, mindig a külső életkörülményeket okoló, az Énlelkű és bűneit meg nem látó ember várákozása. A makrokozmosz gyors megváltozását óhajtja és követeli a mikrokozmosz megváltozása nélkül. Frappánsan fejezi ki ezt a gondolatot Muraközy Gyula egyik versében:

*Koldus felsír: Miért nincs kenyérem?
Szegény: Miért csak kenyér van szüntelen?
A jómódú: Miért nincs szebb szobám?
A gazdag: Mily kopott a — palotám!
A fényűző: Mért nincs szebb gyöngysorom?
A dús: Én hatalomról álmodom!
A hódító: Mért oly szűk a világ?
A cézár: E nép mást is mér imád?
... Bitorban, fényben vagy kunyhók alatt
Az ember mindig csak — ember marad.*

Az embert mássá, boldoggá, hálássá, békéssé és örvendezővé csak az a Valaki teheti, akinek a neve: Jézus Krisztus.

A lélek Krisztushoz fordulása, a Krisztusvárás az egyetlen út a béke, a kiteljesedő és bővelkedő élet felé. Egyedül az tehet nagygyá egyént, egyházat, nemzetet.

Aki az Urat várja, annak ádventjéből Karácsony születik, mint bimbóból a rózsa. A felébredt bűnbánatban érkezik meg a lélek Krisztushoz, miközben csodálattal tapasztalja, hogy Krisztus már megérkezett hozzá. Így születik meg Krisztus az emberi szívben, ebben a hitvány, bűnöktől megrongált, de Istennek mégis annyira drága jászolbölcsőben. Fölibe nő az életének, Megváltója, Ura, Királya lesz.

Mindenkinek Jézus Krisztusra van szüksége. Magyarorságnak is. A harcbanálló felek mind-egyikének is. Ő az igazi béke. Ha az eljövendő béketárgyaláskor nem tartják fenn számára a főhelyet, ha Őt nem hívják meg oda, nem viszik el szívükben a tárgyalók, akkor papiroson lesz csak Béke, a háború folyama pedig a föld alatt dübörög tova, hogy végzetes erővel egyszer újra feltörjön.

Krisztusban, a nagy Ajándékozóban, Élets-építőben és Éltetgazdagítóban látjuk tökéletesen, hogyan szerette Isten a világot, az embert s hogyan szeret engem.

Bűneink börtönéből csak Ő tud kiszabadítani. Életünket és életirányunkat Ő választotta meg. Neki van hatalma arra, hogy eloltsa a gyűlölség és bosszú tüzet s a szeretet hajnali fényében csillogjanak a szemek, ragyogjanak az arcok. Szakadék felé tartó életünket Ő fordíthatja meg napsütötte hegyormok felé. Tőle nyerhetünk egyedül bűnbocsánatot, amelyben nevünkre címzett atyai levelet nyújt át, a kegyelem aranytollával írva: „Megbocsáttattak néked a te bűneid!”

A helyes várákozás, az igazi ádvent ez: az Urat várom. Aki Őt várja, ahhoz be is tér. „Sorsunk vetődésében nem láthatjuk mindig Isten kezét, de bizonyosak lehetünk a felől, hogy mindig velünk van.” Győzelem, béke, öröm, élet pedig ott van, ahol az Úr. Krisztus nélkül nincs Karácsony, csak sötét ádvent.

„Nem fogunk egyhamar elfáradni az Isten várákozásában, ha szem előtt tartjuk, hogy milyen nagy türelemmel és elnéző kegyelemmel várt egykor Ő, hogy hozzá jöjjünk.”

Azért „várja lelkem az Urat, jobban, mint az örök a reggelt, az örök a reggelt!”

Bareza József.

Lelkészképzés és lelkesí továbbképzés

— Hozzászólás a püspöki jelentéshez —

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Mint minden évben, azonképpen most is, megfelelő helyen és a súlyának megfelelő módon meitatja szeretett Püspökünk jelentésében a *lelkészképzés* felelősségteljes ügyét. Az idei jelentés azonban emellett hosszabban foglalkozik a *lelkészek továbbképzésének* ugyancsak nagyhorderejű kérdésével is. Meitotzassanak megengedni, hogy a püspöki jelentés e részéhez néhány gondolatot én is hozzáülzhessek.

A jelentés egy zárójelbe helyezett mellékmondatából szeretnék kiindulni. Püspökünk a fenyegető lelkészhiányról szólva azon aggodalmának ad kifejezést, hogy ez a most kezdődő lelkészhiány igen tartós lesz, tartósabb, mint bármelyik az egyházunkban eddig fellépett lelkészhiányok közül, s ezt az aggodalmát indokolja meg egy zárójelbe mellékmondatral a következőképpen: „(mert azokban még nem, vagy csak igen csekély mértékben szerepeit „koreszme!”). Meggyőződésem, hogy ez az indoklás a helyes diagnózis leglényegét nyújtja. Egyik kedves, amerikai professzorom szerette volt ismételtetni: „*Every fact must become a factor!*” — „*Minden ténynek tényezővé kell válnia!*” — A „koreszme” is előbb csak *tény*, de azután logikus szükségképiséggel *tényezővé*, mégpedig vagy építő és meggazdagító, vagy pedig romboló és bomlasztó tényezővé alakul. Így történt ez most is. Vértivataros korunk eszmevilágának legmélyén kell keresnünk azokat a végső rúgókat, amelyek ifjainkat a lelkesí hivatástól elrnyítják és figyelmüket inkább más életpályák felé terelik.

A lelkészhiányt előidéző ez a „koreszme” — magasabb elvi síkon szemlélve — a lelket a vérrel azonosító fajmitoszok világa, az Isten szuverénitását evilági szuverénitásokkal felcserélő gondolkozásmód, a földi öncélúságok kollektív tobzódása, a gondviselő mennyei Atya helyett a szeszélyes sorsban bizó s ugyanakkor másfelől a sors felett is úrrá lenni akaró és állítólag úrrá lenni is tudó mentalitás önmagatömjénezése. És ez a „koreszme” másfelől — az önérvényesülés, az önzés és a haszonlesés vonalán — nem egyéb, mint ifjúságunknak a szabadpályákra terelése a gyorsabb meggazdagodás és a kevesebb szellemerkölési kötöttség kecsegtető ígétével, a háborús konjunktúra karrier-lovagjává ütése minél több ifjúnak, hogy azután idővel, a konjunktúra elmúltával, az önhittséggé fokozódó magabizást felváltsa bennük az előbb-utóbb bekövetkező belső csömör és meghasonlás. — A „koreszme” e kettős vonalon történő vizsgálatának végső eredménye ellenállhatatlanul eszünkbe juttatja Pál apostol figyelmeztető szavait lelki fiához, Timótheushoz: „*Lesz idő, mikor az egészséges tudományt el nem szenvedik, hanem a saját kívánságaik szerint gyűjtenek magoknak tanítókat, mert viszik a fülök; és az igazságtól elfordítják az ő fülökét, de a mesékhez odafordulnak*” (II. Tim. 4: 3—4).

Íly körülmények között, lelkészképzésünk terén,

hatványozott mértékben kötelességünk a *munosegi természetes* legmagasabb szempontjának figyelemre méltatása és érvényesítése. Eme törekszik certuacatos tervszerűséggel debreceni egyetemünk reformatus hittudományi fakultása és egyházkerületünk lelkészkepzőintézete. Egy évvel ezelett, ezen a helyen történt emites arról, hogy a debreceni lelkészkepzés terén, Isten kegyelmeiből, forrásioponthez érkezünk azáltal, hogy az egyházkerület boics intézkedése következtében az egyetem hittudományi karának tagjai a lelkészkepzőintézetnek is tanárai vá lettek. Legyen szabad most nekem, mint a lelkészkepzőintézet új igazgatójának, bizonyoságot tennem amellett, hogy az egyetemi professzorok e lelkészkepzőintézet tanársága nem csupan megtisztelő forma-ságot jelent számukra, hanem valamennyien igyekeznek, kesz szívvel es lelekkel, részt is venni a lelkészkepzőintézet nevelői, gyülekezeti es misszió munkáiban. A debreceni lelkészkepzés ellipszisének két gyújtópontja, az egyetemi hittudományi kar es a lelkészkepzőintézet tanártestülete így alakul át egyetlen kör egyetlen középpontjává, miközben a theologus ifjúságot „Isten szántofölajének”, magunkat pedig az Úr alázatos munkásainak es egymás munkatársainak tekintjük. Mert a lelkészkepzésben csakúgy, mint a közösségi élet bármely más területen *csakis az Isten színe előtt érvényesülő munkatársi elv* hozhatja meg a maga kívánt eredményt.

E munkatársi közösség élen haladóinak örömmel es boldogan látjuk szeretett Püspökünket, akit Isten eleveelrendelése mi közülünk hívott el az egyházkerület legfőbb szolgájává. Ő is es mi is a tavaszi hónapok alatt igyekeztünk meglátogatni egyházkerületünk giimnáziumait es a felsőbb osztályokkal a pályaválasztás sorsadöntő kérdéseiről lelki megbeszéléseket folytattunk. Látogatásaink nem maradtak visszhang nélkül. Istennek hála, e tanév elején csaknem négyszer annyi hallgató iratkozott be az első évre, mint tavaly, amikor a mélyponton mozogtunk. A lelki érdeklődés felébresztése mellett kétseg-telenül jelentős mértékben közrejátszott e létszámnövekedésnél az a tény is, hogy multévi egyházkerületi közgyűlésünk a püspöki jelentés kapcsán határozatilag kimondotta, hogy egyrészt a kollégiumi költségvetés keretében, másrészt külön es célra szolgáló források megkeresésével, már a mostani tanévtől kezdve, lényeges támogatást, vagy teljes ingyenességet biztosít az arra érdemes, lelkesí pályára készülő ifjak számára. Tudomásunk van arról, hogy ez az ígélet a megvalósítás útján halad előre s épp mostani egyházkerületi közgyűlésünk van hivatva arra, hogy a szentesítés pecsétjével e nemes szándékat végleg ellássa. Legyen szabad azonban kifejezésre juttatnom e helyen azt is: Kívánatos volna, ha a theologus-segélyezés vonalán az egyes egyházamegyék is jó példával járnának elől, elsősorban a saját gyülekezeteikből kikerülő ifjak ingyenes helyei-nek biztosítása által. A kényszereszközökkel behajtott egyházi adó sohasem eredményez lelki ébredést, az eljövendő lelkésznevezdek tanittatására es nevelésére fordított önkéntes megajánlások azonban okvetlenül meghozzák a kívánt eredményt: a *jó* gyülekezet legfőbb előfeltételét, a *jó* lelképásztort.

A lelkészkepzés mellett a *lelkesí továbbképzés* kérdéseiről is szeretnék még néhány szót szólni.

Minél inkább megsokasodnak nemzetünk felett a baljóslatú fellegek, annál inkább észreveszi államkormányunk és nemzeti köztudatunk azt a providenciális szolgálatot, amely ma épp a magyar református lelkipásztorokra várakozik. Ebből a konkrét helyzetből viszont magukra a lelkipásztorokra is hatványozott felelősség hárul. Mindenekelőtt a szellemi harcra való mind fokozottabb felfegyverkezés kötelezettsége. Jaj az olyan gyülekezetnek, amelynek lelkipásztora a lelkési oklevél megszerzése után a Jézus példázatában szereplő gazdag ember szavaival mondott búcsút a theologiai tudománynak, mintegy így szólván: „Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél!” (Luk. 12: 19). És ezerszer jaj az oly gyülekezetnek is, amelynek lelkipásztora még csak a *Reményik Sándor* egyik versében megszólaló önvád szintjéig sem tud felemelkedni:

„... nagy merészen adni oda álltam,
Mikor felvenni kellett volna még,
Soká voltam leadó állomás,
Alig-alig felvevő készülék.”

Mélyen tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés! Még a mai magyar közgondolkodásban is nem egyszer egészen téves, ferde vélekedésekkel találkozhatunk a theologiai tudomány és a hitvallásos felfogás szükségességét illetőleg. Így például még ma is vannak, akik úgy gondolkoznak a dogmákról, mint ahogy az együgyű ember cselekedett a naftalingolyókkal. Kért a kereskedőtől molyirtószert, naftalingolyókat kapott tőle, nagy lelkesedéssel hazament s egy idő múlva vádlóként jelentkezett a kereskedőnél: „Éjt nappallá téve ülök a szobámban, hogy az ön által adott golyókkal a repülő molylepkéket eltávolítsam, de még eddig egyiket sem sikerült halálra sebezniem!” Nos — a dogmák sem arra valók, hogy velük a máshiten lévőket megdöböljük, hanem azért vannak, hogy a bennük kifejezésre jutó hittartalmat átéljük s az *élő hit* által erőtlenné tegyünk meg mind a hitetlenek, mind pedig az eretnekek táborát. Hinni viszont nem lehet az Ige prédikálása, hirdetése és hallása nélkül. Az Ige tisztán teljes és teljesen tiszta szolgálatát pedig egyedül a komoly theologiai tudomány, a megállás nélküli lelkipásztori továbbképzés teszi lehetővé. Óh, mert a theologia nem az időnagybirtokosok egyéni kedvtelése csupán! Nem homi szörszálhasogató, középkorba illő kérdésekre óhajt megfelelni: „Mit csinált az Isten a világ teremtése előtt? — „Hány angyal tud egyszerre valamely tűnek a hegyén megállani?” — A theologia és vele együtt a lelkési továbbképzés, az igehirdetés szolgálata közben és által, sokkal inkább egész egyházi és nemzeti életünk lelki ébredésének és öntudatosulásának legáldottabb és legnélkülözhetetlenebb eszköze. Ezért volna kívánatos, hogy egyházkerületünk 1940. évi közgyűlési határozata a lelkési továbbképzés ügyének rendszeres és módszeres diadalra vitele érdekében — a körülmények kedvezőbb alakulásával — minél előbb megvalósítható legyen. Addig is a barátkai missziói telepen a nyár folyamán megrendezett nagyjértékű tanfolyamok megismétlésétől és központilag megszervezett körzeti továbbképző tanfolyamok tartásától a jövőben is sokat

remélhetünk. Tisztelettel kérjük szeretett Püspökünket, hogy maradék idejéből a jövőben is legyen kegyes minél többet szánni e fölöttébb fontos ügy szolgálatára. Talán mondanom sem kell, hogy mi, theologiai professzorok a legnagyobb készséggel leszünk Neki és egyházkerületünknek ebben is segítségére.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! A mostani gondterhes időkben, amint ezt a püspöki jelentés is említi, csakis az egyetemes papság elvén alapuló imádság- és munkaközösségektől remélhetünk sikert és állhatatosságot. Az ily közösségek pedig csak akkor lesznek elvileg sziklaszilárdak és jól pallérozottak, ha lelkészképzésünk és lelkési továbbképzésünk minden vonatkozásban biblikus alapokra épít és a kor követelményeinek teljes mértékben megfelel. Mert csakis a szellemileg és lelkileg jól felvértezett lelkipásztorok által vezetett imádság- és munkaközösségek trombitahangja lehet minden időben bizonyos hangzásúvá. „Ha (pedig) a trombita bizonytalan hangzást tévesen, kicsoda készül a harcra?” (I. Kor. 14: 8.) Nekünk, mélyen tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés, készen kell állanunk a legnagyobb küzdelmekre, amelyek egyházunkra és nemzetünkre valaha is várakoztak. A mindenható Isten vértézze fel erre a harcra Szent Lelke és Igéje által valamennyiünket, elsősorban pedig egyházunk elhívott élharcosait, a lelkipásztorok hatalmas seregét!

Vasady Béla.

Egyik adventi énekünkről

Mai énekeskönyvünkben egyik legmeghatóbb adventi énekünk a 75. dicséret, amelynek kezdősorai így hangzanak:

*Igaz Isten, ígéredben,
Változhatatlan valóság!*

Ez énekünk ma is egyik iskolapéldája annak, hogy hogyan kell — helyesebben kellene — nehezebb bibliai avagy éppen dogmatikai kérdéseket, eszméket tiszta, világos, érthető, népies ruhába öltöztetni. Az ó- és újszövetség összefüggését, az emberiségnek Krisztus megjelenésére, királyságára való sóvárgását, epedését, várakozását négy versszakban, alig negyven sorban érzékeltetni, formába önteni — ma is művészi feladat lenne a legkiválóbb vallásos lelkületű költőnkre nézve is.

Több mint száz év távlatából milyen magasan áll felettünk ma is eme dicséretünk szerzőjének, néhai b. e. Nagy István hajdúböszörményi lelkipásztorunk alkotóképessége. Milyen kiváló lelkipásztor, vagy mint akkor mondták „prédikátor” lehetett a maga idejében Nagy István! Mert voltaképpen ma is azon fordul meg jórészt a mi hivatásunk, küzdelmünk eredménye, hogy a szentírás igazságait milyen mértékben vagyunk képesek átplántálni egyházunk ma élő híveinek szívébe.

Ha egy magasrangú világi hivatalnok, például egy kiváló bíró olyan ítéleteket fogalmaz meg, amelyeknek átoltvasására, megmagyarázására fel kell menni a parókiára vagy a község házára, vagy éppen ügyvédhez kell folyamodni — azt még megérthetjük.

De nekünk, mint a nép között élő egyéneknek, lelkipásztoroknak bizonyos súlyt kell helyeznünk arra, hogy az általunk hirdetett eszmék, igazságok tiszta, világos, könnyen érthető, sőt a szükséghez mérten népies formában lássanak napvilágot. Nem arról van itt szó, hogy keressük az olcsó népszerűséget s megengedjünk magunknak mindenféle hétköznapias pongyolaságot, hanem arról a népiességről, amit a magyar irodalom története éppen Nagy István kortársától, Csokonai Vitéz Mihálytól kezdve a legnagyobb méltánnyal emleget Petőfi, Tompa, Arany János költészetének jellemzésénél.

A 75. dicséret szövegében ma sem találhatunk egyetlenegy kivetnivaló kifejezést sem. A hozzávaló dallam is páratlan ügyességgel, szellemességgel volt megválasztva. A XXXIII. zsoltár dallama a legmértőbb dallamnak bizonyult eme szöveg, tartalom kíséretéhez. Aki közülünk figyelemmel kíséri ma is a kis- és nagygyülekezetek istentiszteleteinek folyását, könnyen meggyőződhetik arról, hogy ádvent idején ma is ezt az éneket zengik a legnagyobb áhitattal egyházunk hívei. A régi jóvilágban, ifjúkoromban egyik alföldi nagyvárosban, a baptista imaházban is hallottam eme dicséretünket énekelni. Sőt, Makón az egyik templomban eme dicséretünk szerzőjéről, a lelkipásztorok által használt énekeskönyvben, eme szavakat találtam néhai jó b. e. Dr. Csécsi Nagy Miklós akkori ottani lelkipásztor által bejegyezve: Nagy Istvánról azt beszélik, hogy koldusgyermek volt. Az utca porából szedte fel egy nemesszívú ember. Nevelte, taníttatta s aztán hajdúböszörményi lelkipásztor lett.

Hogy honnan vette néhai b. e. Dr. Csécsi Nagy Miklós ezt az adatot? — nem tudom. De feltételezhető, hogy Dr. Csécsi Nagy Miklós, mint debreceni születésű ember élő tanúk ajkáról hallott egyet-mást Nagy István hajdúböszörményi lelkipásztor életéről.

Az 1926. évi hajdúböszörményi orsz. lelkészi konferencia méltán emlékezett meg eme szép énekünk szerzőjéről.

Ma is előttem áll ama jelenet, amikor a böszörményi népkertben egyik ottani hívünk így mutatta be előttem Nagy István sírját: Itt nyugszik Nagy István volt lelkipásztorunk! Itt temették el annak idején. Sok fáradságunkba került, amíg sírját fel tudtuk fedezni a ma már népkertnek használt régi temetőben.

Kedves, megható jelenet volt, amikor az ország minden tájáról megjelent lelkipásztorok társasága egy szívvel-lelékkel elénekelte sírja felett: Igaz Isten, ígéretedben... Jól mondotta sírja felett Göde Lajos jelenlegi nagykőrösi lelkésztestvérünk, hogy a világi dalok hamar felveszik a néhai nevet, de a valódi hitből fakadó énekek, dicséretetek tovább élnek, zengenek a késő unokák ajakán.

Az az egyszerű, fehér gránit-emlék, amit a hajdúböszörményi hívek állítottak Nagy István sírja fölé, az idők folyamán „elavulhat”. De amíg magyar reformátusok fognak élni e hazában, az esztendő legrövidebb napjaiban, minden ádventben, ködös-párás napokon, vasárnapokon; templomokban, iskolákban, családi tűzhelyeken hangzani fog az ének:

*Igaz Isten, ígéretedben,
Változhatatlan valóság!*

Baráth Imre.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

Hajdúszoboszlón nagy hatással volt a lelki életre az Egyetemes Konvent missziói bizottsága által Dr. Ravasz László püspök úr elnöklete mellett szeptember végén rendezett háromnapos konferencia s ezzel kapcsolatban a templomban tartott evangélikációs istentiszteletek, amikor is olyan kiváló férfiak hirdették e népes alföldi gyülekezetben Isten Igéjét, mint D. Dr. Révész Imre s Dr. Enyedy Andor püspökök és Bereczky Albert budapesti lelkész.

Azelőtt is felhasználtak már a helybeli lelkészjellegű egyének az evangélikázásra minden alkalmat, vannak bibliakörök és vallásos egyesületek, amelyekben élénk belmissziói munkásságot fejtenek ki. Több szezonban már külön istentiszteleteket és bibliáórákat tartanak a Szoboszlón évente megforduló 5000—6000 református vallású fűrdővendég részvételével, sőt a szolgálat ellátásában az ott üdülő: Nyáry Pál, Eöry Szabó Dezső, Dr. Szász Imre és Bartha László esperesek s Okos Gyula, Göde Lajos, Mezey Béla, Sárközy Lajos, Kiss Antal Jenő, Madarász József, Dr. Ecsedy Aladár és Dr. Kiss Bertalan lelkészek is segítségükre voltak.

Külön istentisztelet van vasárnap délelőttként az ifjúság részére, sőt kellő előkészítés után a leventefiúk és leányok számára úrvacsoravétellel egybekötött istentiszteletek is tartanak koronként a templomban. A legutóbbi ádvent vasárnap is 490 levente élt az úrvacsorával. Hétköznap minden reggel könyörgés és bibliamagyarázat tartatik. Újabbán pedig az Isten Igéjét óhajító hívek írásban kifejezett kívánságára megengedte a presbitérium, hogy a téli időszakban a délután 2 órakor tartani szokott kátémagyarázaton kívül, este 5 órakor a világitásra berendezett templomban hirdethessék a lelkészek és segédlelkészek minden vasárnap és nagy ünnep első napján felváltva az Igét.

Bélteky Lajos lelkész karácsony előtt sikeres akciót indított a szegény és árva iskolás növendékek s a vitézek, hadiözvegyek és a hadbavonultak családtagjainak a felruházása végett. Személyes közbenjárásra az Ipari Anyagelosztó Hivatal mintegy 30,000 P értékű textilanyagot utalt ki a szoboszlói állami és felekezeti iskolák részére, amelyből a református egyház több mint 10,000 P-ért vásárolt a fiú- és leány növendékek ruháihoz anyagokat jó minőségben és elég kedvező áron. Ezt a nagy összeget közadakozásból, az alapítványok jövedelméből, a jótékony egyesületek és az egyházi pénztár hozzájárulásából teremtették elő. Az egész kiutalt anyagmennyiség leküldését és szétosztását a Hangya ruházati osztálya bonyolította le, helybeli fióküzlete segítségével. A leányruhákat, ingeket és alsónadrágokat a Lórántffy Zsuzsanna Női Bibliakör tagjai szabták ki és varrták meg díjtalanul, míg a fiúruhákat a helybeli szabómesterek készítik el, úgyszintén a gyermekek lábbelijének a megtalálását is a kiutalt anyagból az erre ajánlkozó cipésmesterek. Az Anyagelosztó Hivatal által kiutalt ruházati cikkek közül: A Lórántffy Női Bibliakör, a Református Férfiak Bibliaköre, az SDG felsős leánycsoportja és a Református Leányok Bibliaköre egyenként 300—400 P költséggel ellátták alsó- és felsőruhával a Református Szeretetszövetségtől pártfogásbavett négy saját árvájukat s a ruhák elszállításával együtt: nagymennyiségű szárított tésztát, burgonyát, babot, borsót, kását, lencsét, hagymát, gyümölcsöt, kalácsot, süteményt küldöttek a földesi és hajdúnánási szeretetszövetségi árvaházakban elhelyezett szegény árva gyermekek élelmezésének megjavítása végett.

BIHARI EGYHÁZMEGYE.

A bihari egyházmegye december 8-án és 9-én Nagyváradon nagy érdeklődés mellett tartotta meg lelkészi továbbképző konferenciáját. A konferenciát Csutoros Sándor kismarjai lelkipásztor által tartott áhitat vezette be, majd Vadai Béla esperes mutatott rá megnyitójában a továbbképző konferenciák fontosságára és a napirendre kerülő tárgyakra. Ezután Csávás Sándor missziói előadó ismertette a konferencia programját, vette számba jelenlevőket és távolmaradottakat, majd a konferencia ki-mondotta igazolatlanul távollevők megbírságolását, miután

saját magukkal szemben voltak könnyelműek, amikor elmulasztották a továbbképzés áldott alkalmait.

Nagy tetszést váltott ki Dr. Incze Gábor nagyváradi lelkipásztor előadása: „Hogyan képezheti tovább magát a lelkipásztor?” c. téma, melyben a neves előadó a bibliatanulmányozás fontosságára s a továbbképzés lehetőségeire mutatott rá. A mindvégig lebilincselő, szellemes, élénk, élvezetes és érdekes előadást gazdag eszmecsere követte.

Az I., II., VI. és VII. tc. ismertetése, helyes értelmezése rendkívül élénk eszmecserét váltott ki a jelenlevők között. Megvitatták az egyes törvényhelyeket és azok helyes és világos magyarázatát igyekeztek megállapítani. A kissé homályosabb vagy többféleképpen értelmezhető törvényszakaszok helyes magyarázatát illetően az egyházmegyei lelkészegyesület és a közgyűlés jogegységi döntését kérik. Az egyes törvénycikkeket Dr. Barcsay Károly egyházmegyei ügyész, Hegedűs Kálmán nagykeréki, Csávás Sándor bójtai és Gerzsenyi István zsákai lelkipásztorok ismertették nagy felkészültséggel.

A nagy érdeklődéssel várt Dr. Vasady Béla egyetemi tanár előadása az előadó betegsége miatt elmaradt. Helyette igen építő előadást tartott Balla Árpád budapesti sajtó-lelkész, MEMSZ-főtktár: „A falusi lelkipásztor szociális feladatairól.”

A konferencián nemcsak a lelkipásztorok, s lelkészjellegű egyének vettek részt, hanem megjelentek vitéz Dr. Nadányi János egyházmegyei gondnok, alispán, Dr. Soós István polgármester, Barthos Adorján, Dr. Solyom Kálmán, Herczegh Kálmán és Vargha László egyházmegyei tanácsbírák is.

A konferencia gazdag volt eszmecsereben és sok kérdést megbeszéltek az azon résztvevő lelkészek, mindannyian azzal az érzéssel távoztak, hogy minden fáradságot és áldozatot megért a konferencia s a tavasszal — Deo volente — Barátkára újabb továbbképző konferenciára gyűlnek össze.

Kövesegyházán missziói egyházközség létesült. A derna-tatarosi szórványközpontban Kövesegyházán missziói egyházközség létesült. 1943 november 1-től Holló László missziói segédlelkész, mint az egyházközség szervezője működik Kövesegyházán és az ottani templomépítés befejezésén fáradozik. Rövidesen a szórványban a lelkészi állás megszerveződik. A kövesegyházaiak áldozatos támogatásán kívül dicsőre méltó a Nagyváradi Református Kőr Fialtajainak támogatása, akik igen komoly anyagi segítségben részesítették a kövesegyházaiakat eddig is. Most a környék falvai: Csujafalva, Görbesd, Hagymádfalva és Nadántelek mozdultak meg és 500—500 P-t ajánlottak fel a kövesegyházi református egyház támogatására.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

A sárrétudvari református egyház dec. 6-án délután körzeti gyülekezeti konferenciát rendezett, amelyet a debreceni református egyházmegye esperese, Dr. Szász Imre vezetett. A konferencia vezérgondolata volt: A virrasztás nehéz órái, a Máté ev. 26: 40—41 alapján. Külön konferenciája volt a presbitereknek, tanítóknak, férfiaknak, asszonyoknak, ifjaknak és leányoknak. Az előadók voltak: Dr. Szász Imre esperes, Dr. Szász Imréné esperesné nagytiszteletű asszony, Ördög Lajos biharnagybajomi, Szabó Sándor szerepi lelkipásztor. A konferencián hozzászólások hangzottak el, melyek alapján a presbitérium kívinné óhajlja, hogy a községben a vasárnap megszentelése minél eredményesebb legyen a templombajárás szempontjából.

A külön termekben konferenciázó csoportok 5 órákor valamennyien a templomba jöttek össze, ahol zsúfolt pad-sorok előtt vallásos esti műsor zajlott le. Ördög Lajos biharnagybajomi lelkipásztor imádsága után elhangzott a különösen a sárréti gyülekezeteknek szóló előadás, melyet Dr. Szász Imre esperes tartott, majd a helybeli iskolások ének-karja és Szőke Gabriella szavalata után Dr. Szász Imréné esperesné nagytiszteletű asszony szólóéneke, majd az iskolások szavalókara és Zagyva László helybeli rektor szólója következett. Szabó Sándor szerepi lelkipásztor szavalata után a helybeli férfiak éneke, Bárdos Lajos helybeli lelkipásztor imádsága és gyülekezeti ének után a gyülekezet áhítattól eltelt szívvel vitte magával az adventi ünnepek áldott hángulatát.

ÉRMELLÉKI EGYHÁZMEGYE.

November 21-én tartotta meg az érkeserői egyház lelkész-köri gyülekezeti napját, mely alkalommal Dobos Katalin, Székelyhídy Béláné, Füzes Gyula álmósi tanító-

nők és igazgató-tanító vasárnapi iskolai tanítással, a leány- és fiúifjúság körében tartott előadásokkal ébresztgették a lelkeket. Az esti gyülekezeti istentiszteleten Székelyhídy Béla álmósi lelkész igehirdetéssel, Hanczár Gábor segédlelkész szabadelőadással, az érkeserői állami tanító és Hanczár Gábor szavalatokkal, az álmósi tanítótestület karénnel, a helyi lelkész biznyságtévé zárószavakkal tették maradandóvá az áldott találkozást.

Darányi Istvánné Kiss B. Júlia a református leányegyesületek szövetsége országos titkárnője és Darányi István konventi ifjúsági földműves titkár november 27-én és 28-án látogatták meg az érsemlyéni és álmósi református gyülekezetet s Darányi Istvánné vasárnapi iskolai tanítás keretében foglalkozott a gyermekekkel és szolt a leánykörökben, míg Darányi István a fiúk számára tartott gondolatokban gazdag előadást. Majd Érsemlyénben a délelőtti, Álmóson az esteli istentisztelet keretében Darányi Istvánné az asszonyokhoz, Darányi István a férfiakhoz szoltak megragadóan és avatta fel Darányi Istvánné Kiss B. Júlia az országos leányszövetség tagjai sorába az érsemlyéni és álmósi leánysereget. Érsemlyénben Szathmári Károly, Álmóson Székelyhídy Béla helyi lelkészek igehirdetési szolgálatát vezette be a megújulást hozó, kedves vendégek áldott szolgálatát. (Sz. B.)

December 2-án rendezte meg a margittai lelkész-tanítói kar, Érábrányban, köri találkozóját és az érábrányi hívek számára gyülekezeti napját. A lelkész-tanítói kar közös értekezletét Debreczeni László helyi lelkész áhítata vezette be. A gyülekezeti istentiszteleten Szendrey Dénes margittai lelkész szolgált. Az istentisztelet után az állami iskolában tartott gyülekezeti napon helyi lelkész buzgó imája, Katona Jenő monospetri tanító a gyermekek, Kántor Péter margittai igazgató-tanító az ifjak, Szendrey Dénes az asszonyok, egyik elmaradt előadó helyett Székelyhídy Béla álmósi lelkész a férfiak számára tartott előadása gazdagította a lelkeket, míg a helyi gyülekezet ifjúsági vegyeskara énekszámokkal, gyermekei és ifjai szavalati számokkal működtek közre. A kedves, bensőséges gyülekezeti nap helyi lelkész köszönő szavaival és buzgó imájával nyert befejezést, míg e nap délutánján Berettyókohányban az állami iskolában gyűltek egybe az Érábrányhoz tartozó szórványok hívei, mely alkalommal Székelyhídy Béla álmósi lelkész végzett igehirdetési szolgálatot. (Sz. B.)

December 10. A szalacsi lelkészi kör lelkipásztorai és tanítói Érolasziban tartották meg havi szokásos értekezletüket és rendeztek az érolasi hívek számára gyülekezeti napot, melyet 1/2 10 órákor, a templomban tartott, Cs. Nagy Dániel lelkész-köri elnök által végzett áhítat vezetett be. Az istentisztelet után külön csoportokban és helyeken a gyermekek, az ifjak, a gyülekezet asszonyai és férfiai számára Cs. Nagy Jolán ottományi tanítónő, Cs. Nagy Dániel, Mihályi Zoltán, Székelyhídy Béla lelkipásztorok tartottak értékes előadásokat s délután lelkészek és tanítók külön-külön, majd együttes ülésben folytatták megbeszéléseiket és délután 5 órákor a templomban a gyülekezeti esten, Székelyhídy Béla álmósi lelkész végezte az igehirdetési szolgálatot, míg Csóka Béláné asszonyvásári tanító szóelőnével, Kovács Ferenc érbogyoszlói igazgató-tanító kedves felolvasással, Kemecey György albisi igazgató-tanító szavalattal működtek közre. Jakab Lajos szalacsi igazgató-tanító pedig a szülői értekezleten szolt maradandón és építőn. (Sz. B.)

NAGYSZALONTAI EGYHÁZMEGYE.

A nagyszalontai református egyházközség szeretetmunkája. November utolsó hetében a belmissziói egyesületek 70 tagja vezető-lelkészek indítványára elindult, hogy a tehetősebb egyháztagoktól használt ruhát és lábbelit gyűjtson a szegények részére. Ez a vállalkozás — a mostani inséges időben reménytelennek ígérkezett kezdetében — reményen felül sikerült végeredményében Isten kegyelméből. Eddig több mint 450 darab ruhanemű és 115 pár cipő gyűlt be. Ezeket kívül 3600 P készpénzadomány is szerepel a gyűjtőíveken. Becslések szerint az adományok értéke összesítve meghaladja a 15,000 pengőt. A egajánlások még mindig történnek.

A begyűlt tárgyakat önként vállalkozó munkaerők már javítják is, úgyhogy rövidesen elláthatják szegényeiket a legszükségesebb téli holmikkal. Az iskolásgyermeket látják el elsősorban, hogy tanulhassanak zavartalanul a rövidre szabott tanulási idő alatt.

A cselekvő szeretet előtt nincs akadály. Istené legyen a dicsőség.

A nagyszalontai Református Leányszövetség kultúrestje. Nevezett egyesület Kormányzó urunk nevestélye alkalmából rendezte meg szépen sikerült, jótékony célú kultúrestjét. A zsűfólásig megtelt városi kultúrházban Nóbik József vallásoktató-lelkész köszöntőjével kezdődött az estély. — A gondosan összeállított műsorban énekkari számok, szavallat, melodráma, szindarab stb. váltakoztak. Az előkészítést Hunyadi Ilona tanítónő végezte. Feledhetetlen hatást váltott ki Dr. Ravaszné Matolcsy Margit énekszám. Bittó Zoltán nagyváradi vallásoktató-lelkész „Mit jelent magyarnak lenni” című előadása pedig mélyen érintette a közönséget. Az értékes kultúrestlet a Himnusz zárta be.

HALOTTAINK

Kiss Albert ároktői református lelkipásztor, áldásos élete 62., boldog házassága 32. évében, súlyos szenvedések után, december hó 11-én este, a debreceni klinikán jobblétre szenderült. Hasonnevű édesatyja debreceni lelkipásztor volt hosszú ideig; a megboldogult összes iskoláit Debrecenben végezte, majd Hollandiában töltött két évet. Debreceni segédlelkész lett; 1909—10. iskolai évben a debreceni Dóczi-intézet vallásstarára volt; innen választották meg Ároktőre lelkipásztornak, ahol 33 évig szolgált. Gyülekezetének élt s élők részt vett az egyházmegye életében is, ahol tanácsbírói tisztet töltött be. — D. Dr. Erdős József debreceni theol. professzor leányát vette feleségül. Három gyermeke és kiterjedt rokonsága gyászolja. December 15-én helyezték nyugalomra a debreceni Köztemetőben. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

Jégh Károly nagyváradi törvényszéki tanácselnök, a nagyváradi egyháznak hosszú időn át presbitere, a bihari egyházmegyének volt tanácsbírája hosszas szenvedés után elhunyt. Jégh Károly a megszállás alatt mindvégig gerinces, tántoríthatatlan magatartást tanúsított, emiatt súlyos megpróbáltatások között élt. A megboldogult az egyház építésében élénk részt vett. Jégh Károly törvényszéki bírónak Molnár Károly mezőtelegi lelkipásztor felesége édesapját vesztette el.

KRÓNIKA

DR. KISS FERENC KITÜNTETÉSE

Magyarország Kormányzója, Dr. Kiss Ferenc nyugalmazott debreceni egyetemi theol. professzort, az Országos Református Szeretetszövetség alapítóját s mind máig ügyvezetőjét, a magyar érdemrend csillagos közepkeresztjével tüntette ki.

Méltóbb egyént ez a kitüntetés már nem is érhetett volna. Dr. Kiss Ferenc Isten csodálatos ajándéka magyar református Anyaszentegyházunk életében, ki tiszta és éles látásával, elfogyhatatlan energiájával, tiszteletreméltó hűségével, meglepő sokoldalúságával magaslak ki kortársai közül.

Élete délutánján, amikor más már pihenőre gondol: ő egy oly nagyszerű, országos szöveltség hozott létre, mely tizenkét év alatt ötvennél több árvaházat és szeretetintézményt létesített, a jótételek összegyűjtése

és megszervezése, addig lecsüggesztett karok munkáballítása által.

Bár Dr. Kiss Ferenc, a munka érdekében, lakóhelyét évek óta Budapestre helyezte át: mi tisztántúliak a magunkénak valljuk őt. Itt ringott bölcsője. Itt végezte iskoláit a debreceni Kollégiumban. Itt indult el az élet útjára, előbb mint földesi, majd püspökladányi lelkipásztor. Ő volt a debreceni Tisza István Tudományegyetem első rectorprofesszora. És ahol őrt állt: mindenütt maradandó értékkel írta fel nevét az Annálekbe.

Most az ő nevét Magyarország Kormányzója írta fel az ország legelső polgárainak sorába... Őszinte öröm tölti el szívünket e hír hallatára és az ünneplők sorában helyet kérve — a távolból küldjük áldás-kívánásainkat az örökifjú Dr. Kiss Ferenc felé.

(U. S.)

Papp Béla karcagi lelkipásztortestvérünk nov. 29-én a Coetus Theologorum debreceni csoportjának gyűlésén előadást tartott a lelkipásztori felelősségről. Utána következő vasárnap prédikált a debreceni Nagytemplomban s ádventi előadást tartott a Csapó-utcai egyházzsér szeretetvendégségén. A vendég előadót debreceni körökben nagy szeretettel fogadták.

„Szébb jövőt — Adjon Isten!” A debreceni református Tanítótestület multheti közgyűlésén foglalkozott azzal a tisztes problémával, amelyet Lapunk hasábjain már mi is szóvá tettünk, hogy az elemi iskolás gyermekeket szoktassuk egységes magyaros köszöntésre. A jelenlévők egyetemes és lelkesedéssel ameltt foglaltak állást, hogy ezután a debreceni összes református elemi iskolákban ez a köszöntés legyen kötelező: „Szébb jövőt!” — „Adjon Isten!” — Megnyugvással fogadjuk ezt a határozatot s azt kívánjuk, hogy ha az ország legnépesebb és legtekintélyesebb tanítótestülete ilyen állást foglalt: legyen ez általános országsszerte minden református elemi iskolában.

Dr. Szász Lajos közellátási miniszter díszes zászlót ajándékozott egykori iskolájának, a szatmári református főgimnáziumnak, ahol felnevekedett s ahonnan magasívelésű pályájára elindult. A zászló átadása a szatmári „láncos templom”-ban történt, hol a miniszter igen erőteljes és megragadó beszédet intézett az ifjúsághoz. Hatalmas ifjúsereg állott a miniszterrel szemben, több mint 600 ifjú. Ezzel a nagy létszámmal a szatmári főgimnázium rögtön a debreceni kollégiumi főgimnázium után következik. A miniszter beszédének summája ez volt: Valljátok fiaim mindig a zászló szavát. Gyülekezetek alája mindnyájan. Kéz a kézben, egyesült erővel haladjatok azon az úton, amelyet a zászló kijelölt nektek. Nehéz, meredek, rögös, de mégis gyönyörűsége az, a magyarság útja. Gyülekezetek ifjú zászlótok alá, amelynek talapzatára a rabság és a szabadulás igéi vannak felírva. Ezek az igék megvédnek benneteket a kétségbeeséstől, a reménytelenségtől, mert bizonyítják, hogy rabság után a szabadság, a halál után az élet következik. Emlékeztetek arra, hogy a szabadulás előtt rabok voltatok. Valljátok mindig a zászló szavát! Gyülekezetek alája. Haladjatok azon az úton, amelyet a zászló mutat és akkor el fogjátok érni életek célját, be fogjátok tölteni hivatásotokat azon a helyen, ahova a Gondviselés bölcsessége állít benneteket, mert építő munkásai lesztek a szép, a boldog jövődönnek, az örök magyar életnek!

A magyar református énekvezérek egyesülete a következő három évre tisztikarát a következőképpen választotta meg: Elnök: vitéz Maklár Lajos; alelnökök: Ákom Lajos, Szabó Gyula; főjegyző: Márton Barna, aljegyzők: Baka János, Bán Mihály; pénztárnok: Cziriák Zoltán; ellenőr: Bognár Rezső; könyvtáros: Zsádon Antal; választmányi tagok: Doma Lajos, Vikár Sándor, Iványi Antal, Szabó Dénes, Horváth Béla, Darázs János, Szabó Lajos, Sütő Zoltán, Gáspár János. Már legutóbb megírtuk, hogy a „Zeneközöly”-t, az egyesület sajtóorgánumát Vikár Sándor nyiregyházi leánykálvineumi ének- és zenetanár fogja szerkeszteni.

„Buda vagy Budapest?” címen olvastunk igen figyelemreméltó írást Dr. Jáky Gyula tollából. Meggyőző erővel, komoly történelmi alapokon bebizonyítja, hogy 1872-ben kár volt az ország fővárosát Budapestnek nevezni; ez összetett szóban a mélybúgású ősmagyar szó mellé, esetlenül

kapaszkodik a százszázalékos szláv Pest szó. — A cikkíró szerint *Buda* volna a helyes elnevezés. Hozzátesszük a mi elgondolásunkat: *Budavár* éppen olyan történelmi patinájú elnevezés volna s hangzása, kiejtése magyarosabb és zamatosabb, mint a kéttagú s zöngé nélküli *Budáé*. . . Nehéz idők ezek ahhoz, hogy a kérdésben döntés történjék. Gondolatainkat elraktározzuk jobb időkre.

A debreceni Kollégium tanárképzőintézetében Dr. Papp Istvánt a magyar nyelv, Dr. Péterffy Lászlót a magyar irodalom, Dr. Kun Sándort a latin nyelv, Dr. Benigny Gyulát a német nyelv, Dr. Varga Zoltánt a történelem előadásával bízták meg.

Cseréljünk! Ezúttal nem állás-cseréről van szó, amit mindig némi tartózkodással, nem egyszer aggodalommal szemlélünk. A Bihari Reformátusok Lapja igen életrevaló eszmét vetett fel. Mindenkinél vannak kiolvasott könyvei, amelyek már csak inaktív értékek a könyvszekrényben. Ezeket küldje be a tulajdonos Orth Győző missziói lelkész címére (Oláhszentmiklós, u. p., Cséffa, Bihar m.), aki a Lapban az összes ilyen beküldött könyvek jegyzékét időről-időre közzéteszi. A beküldő a könyve helyett más könyvet választhat; de esetleg annak az antiquár értékét is megkaphatja. Életrevaló terv. „Valeat, quantum valere potest.”

Új rendelet a polgári iskolai magánvizsgákról. A polgári iskolai magánvizsgálati időközöket újból szabályozta a vallás- és közoktatásügyi Miniszter úr azoknál a tanulóknál, akik nem a rendes 11—15 éves korban, hanem idősebb korukban óhajtnák megszerezni a polgári iskolai bizonyítványt. Ezideig úgy volt, hogy az a tanuló, aki előrehaladottabb korban kezdte, vagy többéves megszakítás után folytatta tanulmányait, egy időben két osztályról is tehetett magánvizsgálatot s bizonyos esetben egy év alatt több osztályról is vizsgázhatott. Most ezt a rendelkezést hatályon kívül helyezték és újból szabályozták a vizsgálati időközöket. Ezután félévenkénti időközben csak azt a tanulót eresztik magánvizsgálatra, aki a polgári iskola előző osztályát legalább jó tanulmányi eredménnyel végezte. Az a tanuló, aki a megelőző osztályt ismétléssel vagy javítóvizsgálattal végezte, a következő magasabb osztályról csak egy év múlva bocsátható magánvizsgálatra. Ha valaki szeptemberben vizsgázott egy osztályról és decemberben szeretné a magasabb osztályról is letenni a vizsgát, csak akkor teheti ezt meg, ha a szeptemberi vizsgán legalább jó eredménnyel végzett. Két osztályból egyszerre csak az tehet magánvizsgát, aki az alsóbb osztályról jeles eredménnyel vizsgázott. Tehát aki pl. II. és III. osztályról akar egyszerre vizsgázni, a III. osztályról csak úgy tehet vizsgát, ha a II. osztályról jelesen vizsgázott. Júniustól szeptemberig nincs egy félévi időköz, viszont szeptembertől a következő év júniusáig terjedő idő egy évnél számít. Különbözeti vizsga nem számít bele az időközbe; a vizsgálati időköz mindíg a vizsgálat napjától kell számítani. Osztályismétlésre utasított tanuló újabb vizsgát csak egy év elteltével tehet.

Református egyházi hitébresztő munka követése római katolikus részen. Köztudomású dolog, hogy a debreceni egyházközségekben áldásosan működnek a különböző biblia-körök: ifjak, felnőttek között. Már régóta olvassuk a napilapok híradásaiban, hogy a debreceni Nyilastelepen plébániát szervezett ferences barátok szintén tartanak hétről hétre bibliaórákat (ugyanazzal az elnevezéssel). A legújabb híradások szerint a ferences atyák egy másik, speciálisan református missziói munkát tettek magukévá: a háziistentiszteletet. Ezt más névvel nevezik s egyelőre csak az adventi időszakra terjesztik ki; de elképzelhető, hogy a nyilastelepi református gyülekezetben szépen virágzó háziistentiszteleteket ők is rendszeresítik. Ez annál inkább valószínű, mert a nyilastelepi plébánián két évvel ezelőtt csak három szerzetes telepedett le; ma pedig már heten vannak s plébániájukat kettéosztották. A Debrecenbe be-telepedett dominikánus atyák létszáma is megkétszereződött ez idő alatt. Három helyett ők is hatan végzik a szorgos missziót.

Új otthont kapott a nyíregyházi Leánykálvineum gyakorlóiskolája. Ez év májusában kezdték el a nyíregyházi Leánykálvineum új gyakorlóiskolájának építését. — November 22-én volt az avatás. Azóta már benne folynak a tanítások is. Az építkezés kilencvenezer pengős költségét kétharmadrésben kölcsönből fedették. A kiadásokhoz a Lelkészegyesület, a Presbiteri Szövetség és az ORJÓ járult hozzá nagyobb összeggel. A fedezetnélküli hateraz pengőt gyűjtésből szándékozik kifizetni az intézet vezetősége.

Szerkesztőváltás. A 17. évfolyamában megjelenő Zeneközlöny című egyházzenei havilap, a magyar református énekezteték egyesületének hivatalos lapja, mely eddig Szabó Gyula volt tiszaföldvári református kántor szerkesztésében jelent meg. 1944 január 1-től új szerkesztő kezébe kerül. Az eddigi szerkesztő kilépett egyházunk szolgálatából (a tiszaföldvári áll. polg. isk. igazgatója lett), ezért a szerkesztést átadta Vikár Sándor okl. lelkésznek, a nyíregyházi Leánykálvineum országosan ismert nevű ének- és zenetanárának, kit új tisztében sok szeretettel köszöntünk és új munkakörében éppen most az énekeskönyv megújítása előestéjén tőle méltóan sokat várunk.

Szeretetszövetségi napok Berettyóújfaluban. November 14-én kezdődött és 17-én zárult Berettyóújfaluban a Szeretetszövetség tagdíjainak összegyűjtése. Ez alkalommal meglátogatta az egyházat Szűcs Mihály, az Országos Szeretetszövetség tükára. Bemutatta „Az egyház szeretetmunkái” c. filmet. Az adományok összege az 1900 pengőt is felülhaladta. A már működő berettyóújfalui árvaház mellett rövidesen megnyílik az aggmenház is.

A Szeretetszövetség debreceni árvaházairól külön kis alkalmi értesítő jelent meg, melyből örömmel olvassuk a két kis árvaház fokozatos fejlődését. A fiúarvaházban két év óta minden pénteken délután bibliaórák tartatnak, nagy érdeklődés mellett. A bibliaórák szemmel látható eredménye: 500 pengő készpénz adakozás, 250 P államadóssági kötvény ajándék és 400 P újabb ágyalapítvány. A debreceni református elemi iskolások közel 4000 pengőt gyűjtöttek, a tantestület 378 P-t adakozott. A női kereskedelmi középiskola, a Fazekas Mihály áll. főgimnázium és a kollégiumi főgimnázium növendékei, egy-egy saját árva tartását vállalták. Mindezekért Istené legyen a hálaadás.

Óvás

Tudomásunkra jutott, hogy egyes cégek és iratterjesztők a református egyetemes Konvent által megállapított árnál drágábban árusítják a református énekeskönyveket. Felhívjuk az i. t. lelképásztor és tanító urak, valamint a tanító úrhölgyek figyelmét erre a körülményre azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy amennyiben értesülnének hasonló árdragításról, úgy azt aluljegyzett vállalatunk igazgatóságával közölni szíveskedjenek.

Az énekeskönyvek jelenlegi hivatalosan megállapított ára darabonként:

32 ^o	félvázonkötésnél	2-60 P
16 ^o	„	3-80 P
8 ^o	„	5-50 P
4 ^o	„	8-20 P

Debrecen, 1943 december 11.

Debrecen sz. kir. város
és a Tiszántúli református
egyházkerület könyvnyomda-
vállalata.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától
5833—1943. sz. TÁRGY: Karácsonyi szünidő.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tek. igazgatóságaihoz és a nagy-tiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

Felhívom közép- és középfokú iskolásaink igazgatóságait és a nagy-tiszteletű iskolaszéki elnök urakat, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a karácsonyi szünidő tárgyában kiadott rendeletéhez alkalmazkodni szíveskedjenek. A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr rendelete szerint a karácsonyi szünidő december 22-16l.

január 6-ig tart, vagyis az utolsó tanítási óra végződik december 21-én déli 1 órakor, s az új szorgalmi idő kezdődik január 7-én reggel 8 órakor.

Debrecen, 1943 december 17.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5630—1943. sz. TÁRGY: Közalapi járulékok be-
fizetése.

KÖRLEVÉL

a kebelbeli egyházközségek presbitériumaihoz.

A Közalap intézőbizottsága, úgyszintén az Egyetemes Konvent hosszú évek óta lankadatlan küzdelmet folytat azért, hogy a közalapi járulékok minél teljesebb mértékben befolyjanak.

Szükségtelennek látom feltárni újra és újra azokat az okokat, amelyek a Közalap intézőbizottságát erre az eljárásra indítják, hiszen aki egyházunk építő munkáját figyelemmel kíséri s ezen munkáról szóló jelentéseket évről évre tartalmazó konventi jegyzőkönyv idevonatkozó részeit figyelmesen elolvassa, önkéntelenül rájöhet arra a valóságra, hogy a fillérekből összegyűlt közalapi járulék bevétel az a nagy erőforrás, amely a számtalan egyházépítő munkát táplálja s folyamatosságát biztosítja. Ez pedig az általános drágulás folytán egyre emelkedő szükségletek mellett csak úgy lehetséges, ha a közalapi járulékok maradéktalanul befolyznak.

Nagy érdek fűződik ahhoz, hogy az egyházközségek most, amikor az egyháztagok fizetőkészsége és fizetőképessége még megvan, minden tartozásukat fizessék ki s minden fizetési kötelezettségüknek maradéktalanul tegyenek eleget, nehogy a felszaporodó hátralékok a helyzet változásával csödbe juttassák egyházközségeinket és egyházi intézményeinket.

Az 1943. évi 69—1943. sz. konventi határozat 1. pontjában foglaltakra utalással nyomatékosan kérem azért minden érdekelt egyházközségünk presbitériumát, hogy a netalán jelentkező járulékhátralékokat lehetőleg még ez év folyamán egyenlítsék ki.

Debrecenben, 1943 december 9.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5701—1943. sz. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS

Boldizsár Emánuelné bácsalmási lakos kérelmére elrendelem nagyszülei házassági anyakönyvi bejegyzésének felkutatását.

Keressük Nagy Sándor és felesége Balogh Zsuzsanna házassági anyakönyvi bejegyzését 1850 körül, elsősorban Ugocsa és Szatmár vármegye területén, Tiszapéterfalva és Fertő-tó környékén. Utóbbi helyen a nevezett házastársaknak gyermekük is született.

Debrecen, 1943 december 15.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

A **hajdúszováti** református egyházközség pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett nagymező-dűlői *tanyai tanítói* állásra. Javadalom 60%-os helyi forrásból, a többi államsegély. Köteleesség a díjlevélben előírt. Pályázati határidő 21 nap. Kérvények a Lelkipásztori Hivatal címén küldendők.

A **küggypusztai** előkönyörgő kántortanítói állás július 1-i pályázata meghosszabbíthatik. Tanítónő és nyugdíjas pályázhat.

TARTALOM:

Barcza József: Kétféle várakozás
Vasady Béla: Lelbészképzés és lelkesíti továbbképzés
Baráth Imre: Egyik adventi énekünkről
Hírek az egyházmegyéből — Halottaink — Krónika —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetések —
Hirdetések

SZIKSZAI GYÖRGY:

„Keresztyéni tanítások és imádságok”

újból kapható!

Ára 6.— pengő

Méliusz.

KÖNYVKERESKEDÉS

Debrecen, Ferenc József-út 26.

MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45—47. Telefon: 23-70, 23-71.
FOGLALKOZIK A BANK ÜZLET MINDEN ÁGÁVAL.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. **Hódmezővásárhely**, V., Kálmán-
útc. 1e sz. Az országos híró Szántó I.-nek 1935 óta hatálya volt palást-, tőga-
készítő mestere. Készítik ORLE-formába szövetselyempalástot, sü-
veget, fógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi
Tiszteletes Uraknak nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron
átalakítom ORLE-formába. Ellismerő és ajánlólevelekkel, mintákkal
szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert
finom anyagokból és szép munkával. Református Iparos.

Leikész urak figyelmébe!!!

RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó
templomépítési, tatarozási és tervezési vállalata
tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen
szolgál, helyszíne leutazik.

Kálvinista cég!

Vállalati összegének 2—5%-át a református leikészárvek javára adja
Számos elismerő és kitüntető bizonyítvány.

Tiszalök.

Postafiók 11.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése kölcsönök fel-
értékpanírok vétele és eladása. **ősítása**

REFORMÁTUS

PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE

ELSŐRENDŰ

KIVITELBEN

FÉNYES
ILONA

RIMASZOMBAT

A Kollégium felsegítésére történt megajánlások és belizetések.

Postatakarékpénztár útján 1943 október 13-tól november 6-ig beküldtek:

Református egyház, Öcsöd	100— (300—)
„ „ Győrtelek	25— (75—)
„ „ Karcag	500— (1000—)
„ „ Békéssámszon	25— (75—)
„ „ Tiszavid	10— (30—)
Lelkeszi Hivatal, Tarpa	50— (200—)
Varga Károly lelkész, Nyírbátor	100— (200—)
Református egyház, Nyírbátor	100— (220—)
Kiss Ferenc lelkész, Érkeserű	30— (90—)
Református egyház, Tiszaszalka	15— (45—)
Molnár Zoltán lelkész, Hajdúhadház	140— (420—)
Morvay Aladár lelkész, Bsztmárton	30— (30—)
Orosz Kálmán lelkész, Tiszacséce	40— (60—)
Kasza Pál, Balatonfüred	100— (250—)
Orosz B. Sándor lelkész, Csaroda	30— (70—)
Református egyház, Csaroda	40— (85—)
Bónizs Sándor ref. ig.-ttó, Nyíribrony	20— (40—)
Református egyház, Rohod	40— (120—)
Bokross Elek lelkész, Rohod	30— (90—)
Pethő Károly lelkész, Gyulaháza	40— (170—)
Ref. egyh., Szabolcs megajánl. telj. kiegy.	150— (210—)
Szaniszló Endre lelkész, Újbocskó (Nbocsk.)	20—
Dr. Vértessy István orvos, Harta	15— (480—)
F. Tóth Sándor lelk., Kuncsorba, évi 30 P-ről 50 P-re felemelve	50— (110—)
Református egyház, Kuncsorba	10— (40—)
Dr. Joó István v. tanácsnok, Debrecen	20— (660—)
V. Leel-Össy Árpád lelkész, Sarkad	50— (150—)
Pethő Ferenc ny. ref. ig.-ttó, Tiszalök	6— (310—)
Református egyház, Sarkad, megajánl. pers.-pénz	100— (200—)
Ary Lajos számv. főnök, Debrecen	40— (190—)
Kóti Jeremiás tanító, Hajdúhadház	40— (250—)
Szarmáry István ref. ttó, Kunmadaras	5— (175—)
Dr. Fráter László alispán, B.-újfalú	4— (62—)
Fodor József ref. lelk., Fugyivásárhely	5— (160—)
Nagy József áll. ttó., Ökörmező	25— (325—)
Bara József ref. lelkész, Szamosdob	5— (15—)
Református egyház, Beregszász	20—
Kovács József, Szombathely	100— (300—)
Dr. Törő Imre orvos, egy. m. tanár	3— (87—)
Református egyház, Tiszaszentimre	50— (100—)
Molnár Elemér lelk., Tiszaszentimre	20— (60—)
Losonczy Lajos főgondnok Tszimre	15— (35—)
Pápay Dezső tanító	15— (35—)
Boldizsár Ferenc tanító	7— (17—)
Sípos Ferenc tanító	7— (17—)
Gyülekezeti tagoktól gyűjtés	70—
Csajághy Károly tvszki elnök, Veszprém	20— (140—)
Soós Dezső, Tiszapalkonya	2— (50-20)
Kiss László lelkész, Vári	10—
Református egyház, Vári	100— (200—)
„ „ Csökmő ¹ (l. jegyz.)	132— (255-50)
Papp Gusztáv, Debrecen, Eötvös-u. 48.	30— (90—)
Községi Tanítótöteület, B.-újváros	48-50 (518-50)
Szutor Jenő lelkész, Beregszász	100— (300—)
Ref. egyh., Munkács, 1943 okt. 23. k. n. ²	3,260-97
Összesen	6,027-47

¹ Csökmőről a 132 P, a következők részéről küldetett be: Kollégiumi nap istentisztelet és ünnepély perselypénze 52-40 P, egyház 40 P, (147-50) P, Bede Géza ig. tan. 10 P, (30) P, Andó Ferenc lelk. 10 P, (30) P, Szabó László s. lelk. 3-60 P, (—) P, Bérczy Miklós tan. 3 P, (9) P, Bérczy Miklósné tanítónő 3 P, (9) P, Bakos Kálmán tan. 3 P, (9) P, Bod Margit tnő. 5 P, (15) P, Oláh Zsigmondné tnő. 2 P, (6) P. ² A munkácsi Koll. napon a gyűjtéshez hozzájárultak; Délkarpáti Kőolaj finomító rt. 1000 P, Latorca Gazdasági és Ipari rt. 1000 P, gr. Schönborn Bucheim Serfőzdéje és uradalmi 1000 P, a püspök úr részvételével tartott ünnepély perselypénze 260-97 P.

Postatakarékpénztár útján 1943 nov. 6—nov. 26-ig.

Papp Gábor lelkész, Köröstarcsa	4— (120—)
Dr. Barcsay Károly, Nagyvárad	16— (151-68)
Csernák Béla vez.-lelkész, Nagyvárad	50— (653-20)
Református egyház, Ibrány	50— (150—)
„ „ Kisnamény	20— (40—)
Ref. Tanítótöteület, Töröksztrmiklós	25— (75—)
Református egyház, Dombrád	100— (200—)
„ „ Bojt	50— (150—)
Siménfalvy Árpád főispán, Nagyszöllős	1,000—
Református egyház, Tiszaigar	20— (60—)
Horváthné Petyke E. tanítónő, Amac	20—
Szoboszlai Sándor lelk., Tiszamogyorós	20— (60—)
Református egyház, Tiszamogyorós	30— (90—)
Illyés Zoltán k. tanító, Szamoskér	20-14 (60-24)
Református egyház, Püspökladány	200— (600—)
Krisch Károlyné, Debr., Ispotály-tér 1.	25— (75—)
Dr. Tóth Lajos gimn. ig., Hnánás	20— (60—)
Református egyház, Békés	300— (900—)
„ „ Porcsalma	70— (120—)
„ „ Atya	5— (35—)
Varga Béla lelkész, Atya	10—
Kossuth-utcai egyházzész	100— (300—)
Szathmári József ig., Nádudvar	25— (75—)
Ádám Lajos ig.-tan., Ersemjén	60— (80—)
Sárrétudvari egyház	50— (150—)
Batta Izabella tanítónő, Mándok	6— (18—)
Református egyház, Bakonszeg	30— (90—)
Balmazújvárosi magyar egyház	200— (600—)
Nagy Kálmán gimn. tanár, Karcag	25— (75—)
Kremán Lajos ig.-tan., Dévaványa	12— (36—)
Református egyház, Derzstomaj	15— (25—)
„ „ Hajdúnánás	1,000— (2200—)
Cs. Nagy Dániel ref. lelk., Ottomány	42— (96—)
Bíró Lajos tanító, Kisar	10— (92—)
Dr. Szendi Balázs e. m. tan., Miskolc,	40— (120—)
Református egyház, Nyírmada	30— (90—)
„ „ Margitta	50— (100—)
Dr. Farkas László, Margitta	5— (10—)
Nagy Lajos, Margitta	5— (10—)
Kántor Péter, Margitta	5— (10—)
Szendrei Dénes, Margitta	5— (10—)
Református egyház, Újfehértó	100— (285—)
„ „ Hosszúmező	50— (100-10)
„ „ Ártánd, megajánl. gyűjtés a faluban	20— (40—)
„ „ Egri	20— (40—)
„ „ Ferenc lelkész, Egri	20— (40—)
Ref. egyház, Hbösörmény 1943	1,000— (1600—)
„ „ Kisvárdá, 1942	100— (245—)
„ „ Nyúved, 1942—43.	100—
„ „ Furta	40— (120—)
„ „ Furta	20— (60—)
Juhász Sámuel lelk., Furta	40—
Polgári Vilma ref. ttónő, Székelyhid	30— (90—)
Csávás Sándor lelkész, Bojt	30— (90—)
Besztercey László lelkész, Geszt	20— (60—)
Dr. Dancsy László orvos, Hhadház	20— (60—)
Vígvári Mihály főjegyző, Biharpüspöki, az ajánlás teljes kiegyenlítésére	30— (35—)
Ref. lelkészi hivatal, Vásárosnamény	100— (300—)
„ „ Szentpéterszeg	50— (150—)
Kriston Elek lelkész, Szakoly	20— (40—)
Református egyház, Géberjén	10— (30—)
Szabó Gyula lelkész, Géberjén	10— (30—)
Székely Sándor, Nagykovács	10— (30—)
Református egyház, Zsarolyán	10— (30—)
Király János, Zsarolyán	10— (30—)
Református egyház, Tetétlen	20— (60—)

Sipos Károly, Nagyrábé	25— (75—)	Juhász Jenő lelkész, Záhony	20— (60—)
Református egyház, Nagyrábé	30— (90—)	Református egyház, Záhony	80— (240—)
Német reform. egyház, Balmazújváros	50— (150—)	Buda Károly lelkész, Csengersima	50—
Dr. Molnár Béla lelk., Balmazújváros	145— (438—)	Szilágyi Mihály, Hhadház, Toldy M.-u. 16.	100—
Református egyház, Tiszaderzs	20— (40—)	Vida Károly, Hajdúhadház	20— (60—)
Juhász Gyula, Hajdúszovát	2—	Selyeby Géza ny. lelk., Pusztadaróc	15—
Református egyház, Garbolc	40— (100—)	Fekete Rezső lelk., Pusztadaróc	5—
„ „ Berettyóújfalu	200— (600—)	Református egyház, Tiszarád	50— (150—)
„ „ Kunhegyes	100— (300—)	Bartha Zoltán lelkész, Tiszarád	15— (45—)
Tassy János lelkész, Pocsaj	30— (90—)	Református egyház, Csengersima	20— (60—)
Református egyház, Kőmörő	40— (100—)	„ „ Kenderes	70— (140—)
Kónya Gábor, Kótaj	20— (60—)	„ „ Jármi	20— (60—)
Református egyház, Kótaj	20— (60—)	Jeney József lelkész, Jármi	20— (60—)
„ „ Komádi 1941—43.	300—	Spáczay Árpád lelk., Felsőbánya	10—
Perecz István esperes, Komádi	230— (696—)	Református egyház, Orosháza	50— (156—)
Református egyház, Kokad	20— (60—)	Horváth Sándor lelkész, Tiszaug	30— (90—)
„ „ Kék	50— (150—)	Református egyház, Nyírparasznya	10— (30—)
Szepsy József lelkész, Kék	36— (108—)	„ „ Tiszaug	50— (150—)
Református egyház, Kántorjánosi	50— (150—)	Cseh Zoltán lelkész, Fényeslitke	30— (90—)
Asszonyi István, Forgolány	25— (75—)	Református egyház, Szamosbecs	10— (30—)
Református egyház, Forgolány	25— (75—)	Klár József, Nyírtét	80— (240—)
Vida Anna tanítónő, Nagyléta	5— (15—)	Református egyház, Magyarhomorog	100— (140—)
Hidegh Lajos tanító, Balsa	5— (15—)	Kiss Gyula lelkész, Kisvárd	20—
Református egyház, Érabrány	10— (15—)	Református egyház, Tiszabura	100— (200—)
„ „ Józsefháza	20—	„ „ Zsurk	30— (40—)
„ „ Mezőtelki	20— (40—)	Tanítók és presbiterek, Zsurk ⁵	42—
Förös Lajos, Hodász	50— (200—)	Lucski Lajos főgondnok, Mándok	2— (6—)
Nyeste István lelkész, Mezőtelki	10— (30-10)	Fazekas Zsuzsanna ny. tnő, Mándok 100 P-ből	60—
Református egyház, Hodász	10— (40—)	Német István lelkész, Váncsod	10— (30—)
Csontos Jenő lelkész, Hencida	10— (30—)	Német László, Abádszalók	80— (120—)
Református egyház, Hencida	50— (150—)	Ref. egyház, Fényeslitke	50— (150—)
„ „ Méhtelek	14— (42—)	Református egyház, Fehérgyarmat	50— (150—)
„ „ Eperjeske	25— (75—)	B. Szabó Tibor lelkész, Fehérgyarmat	10— (30—)
Szombathy Imre lelkész, Eperjeske	25— (70—)	Református egyház, Olcsva	30— (90—)
Barkász Aladár lelk., Szabolcs, 2 évi	60— (90—)	„ „ Tiszaköröd	40— (80—)
Kiss József lelk., Sényő	40—	Borúsz Ilona tannő, Székelyhid, 1942—43.	40—
Református egyház, Pocsaj	50— (150—)	Református egyház, Szamosszeg	50— (150—)
Oláh Károly lelkész, Paszab	40— (120—)	„ „ Nagyléta	100— (300—)
Református egyház, Ottomány	25— (50—)	Radó József lelkész, Nagyléta, ut. részl.	50— (200—)
Asztalos Péter ig. ttó, Demecser, 1941—43.	45—	Református egyház, Polgár	30— (45—)
Bács Jenő közs. ttó, kánt. Nyíradony	40— ³	Szabó Pál lelkész, Polgár	20— (40—)
Id. Szabó Lajos isk.-széki tag, Mándok	2— (6—)	Orosz Gyula tanító, Kisvársány	5— (10—)
Református Egyház, Érendred	30— (60-70)	Varga Béla tanár, Debrecen	5— (175—)
Horváth Kálmán lelk., Orosháza	50— (150—)	Református egyház, Kaplony	30— (60—)
Református egyház, Felsőbánya	10—	Lovász Béla lelkész, Kaplony	30— (60—)
„ „ Vetés	30— (60—)	Elek Sándor lelkész, Okány	10— (30—)
Német Elemér főgondnok, Vetés	50— (100—)	Ref. lelkészi hivatal, Izsnýete	5— (15—)
Dr. Koronka Pál lelkész, Vetés	20— (40—)	Református egyház, Zsáka	50— (160—)
Nagy András, Vetés	10— (20—)	Gerzsényi István lelkész, Zsáka	30— (90—)
Iványi József, Vetés	5— (10—)	Református egyház, Nagyszőlős	50— (150—)
Református egyház, Gacsály	50— (90—)	„ „ Szatmárökörítő	75— (225—)
Madarassy András, Gacsály	40— (80—)	Kalmár Dániel lelk., Szatmárökörítő	50— (75—)
Özv. Szaplanczay Pálné, Gacsály	20— (40—)	Boda Ferenc lelkész, Biharkeresztés	10— (30—)
Ölyüs Lajos ig.-tanító, Gacsály	20— (40—)	Református egyház, Nyírtas	30— (90—)
Madarassy László, Gacsály	2— (22—)	Hercegh Kálmán ig.-ttó, Biharpüspöki	10—
Borbás Károly lelkész, Gacsály	20— (60—)	Bartha József s. lelk., Nagybánya	40— (120—)
Dr. Balogh Gyula ny. v. tanácsn., Hhadház	20— (60—)	Lukacsó András lelk., Nyíregyháza	28-60
Ref. egyházközség, Tiszafüred	300— (900—)		
„ „ Szamosújlak	10— (30—)		
Görömbey Zoltán lelk., Szamossályi	40—		
Református egyház, Gyulaháza	70— (130—)		
„ „ Győrtelek	25— (100—)		
Hajdú Károly, Tyúkod	15— (45—)		
Bartha Béla lelkész, Benk	20— (60—)		
Végh András ig.-tanító, Mezőgyán	20— (60—)		
Református egyház, Apagy	40— (60—)		
„ „ Tákos	25-14 (75-14)		
Csatáry Dezső lelkész, Tákos	50-14 (170-14)		
Dr. Uray Sándor, Bpest, Kossuth L.-tér 11.	50— (100—)		
Református egyház, Tuzsér	50— (150—)		
Magoss Sándor gyógyszerész, Nagykálló	100— (300—)		
Református egyház, Földes	70— (210—)		
V. Kiss István, Földes	50— (150—)		
Tisza István, Földes	50— (159—)		
Kiss Sándor, Földes	25— (75—)		
Földesi presbiterek ⁴	51— (151—)		
Székely Andor, papírkeresk., Debr.	50— (150—)		

Összesen 11,280-02

A kollégiumi pénztárba fizettek 1943 okt. 27—nov. 10-ig.

Asszonyvására : Egyház	30— (60—)
Jákóhodos : Egyház	27-90 (77-90)
Börvely : Egyház	100— (200—)
Peleskey Sándor esp., lelk., Nagydobos	70— (120—)
Orbán Z. s.lelk., Börvény	30—
Báránd : Egyház	50— (100—)
Solymosi József lelkész, Báránd	100— (210—)
Dr. Miskolczy Pál főgondn., B-újfalu	143— (429—)
Bajza Antalné adom. gimn. inspekt. útján	10—
Nagybánya : Egyház, koll. nap	2,850—
Balla Árpád missz. lelk., Budapest	100—
Dibáczy József lelkész, Kágya	30— (60—)
Kágya : Egyház	20— (40—)
Horváth Gábor ig.-tan. szül.-nap, Jánd	10— (60—)
Farkas Pál, földműves Komádi	60—
Nagy Sándor kőm. mest., Debr., Ajtó-u.	128—
Békésszentandrás : Egyház	30-88 (90-88)

³ „A tudás és hit fátylát ismét magasra kell emelni, hogy világítson a mai sötét és hitetlen világban. Erre ma nagyobb szükség van, mint valaha is volt.”

⁴ Székely Sándor 3 (9) P, Virágh László 10 (14) P, Sólyom József 2 (6) P, Boldogh Lajos 1 (1) P, Orbán Gyula 2 (6) P, Récsi Eszter 2 (6) P, Boldizsár Lajos 2 (6) P, Nagy István 5 (15) P, Kállai L. László 5 (15) P, Seja Vilmos 5 (15) P, Hangya Szövetkezet 10 (30) P, Molnár József 4 (4) P.

⁵ Valady Erzsébet ttónő 10 P, Varga József ttó 5 P, Varga Balázs gondnok 5 P; Bogár Balázs, Bogár Károly, Fülöp Balázs, Békési Géza, Sz. Pocsik Albert, Mónus Béla, Kutas Béla, Juhász Mihály, Reményi Miklós, Veres Mihály és Bíró István presbiterek 2—2 P.

